

Allerede fra Slutningen af det 10. Aarhundrede træffer vi imidlertid Indskrifter med kristelig-religiøst Indhold. I Stedet for Indvielsen til Thor træder Gudspaa kaldelsen. Paa den monumentale skaanske *Skårby-Sten* fra c. 980 med det store Dyreornament, nu opstillet i Marsvinsholms Slotspark, slutter Indskriften:

„Hans Sjæl hjælpe den gode Gud“.

Paa andre Stene lyder Paakaldelsen: „Den hellige Krist hjælpe hans Sjæl“, eller „Gud og Guds Moder hjælpe hans Sjæl“. Den bornholmske *Øster Larsker-Sten* fra c. 1070 bærer Indskriften: „Hvile naa hans Sjæl“. Og paa den ejendommeligt slanke *Lundhøj-Sten* paa *Klemensker Kirkegaard*, rejst (c. 1100) til Minde om en Mand og hans *Hustru*, læses:

Krist og Sankt Mikael hjælpe Ødbjørns og Gunnilds Sjæl til Lys og Paradis“.

En egen personlig Form har Paakaldelsen faaet i Indskriften paa den sene bornholmske *Øster Marie-Sten* (c. 1200-1210):

„Den gode Gud med Sankt Mikael hjælpe Din Sjæl“.

I Stedet for Eftermælet, det jordiske Ry, samles nu Tanken om Sjælens Frelse til Lys og Paradis.

* * *

Ligbrænding og Kristendom.

Af Sognepræst P. Severinsen.

Man har været saa venlig at give mig Lov til i Nr. 1 at præcisere den kristelige Stilling til Ligbrænding. Derfor tillader jeg mig yderligere at komme med en Bemærkning i Anledning af en svensk Ytring Side 24 (1930) om Kirkens Holdning. Kommunal-syndikus Gustaf Schlyter kalder „Eldbegængelse“ en Gravsik, „som fremhæver det aandelige hos Mennesket og det døde Støvs Intethed“. Senere er der noget om, at „den Døde føres ud i det uendelige Rum“, formodentlig ved Brændingen.

Jeg tillader mig at gøre opmærksom paa, at det ikke er paa en saadan „Fremhævelse“, at den nye Begravelsessik opnaar „al Kirkens Velsignelse“. Ordene i disse Udtalelser er jo poetiske og flertydige, men man føler dem dog som Udtryk for en Kristendommen modsat Religion, der med de gamle Pythagoræere og Gnostikere fantaserer om Sjælens Frigørelse fra Stoffet, vel nærmest i Kraft af iboende Evner, der frigøres. For den historiske Religion Kristendommen var Legemet ikke en Intethed overfor Fremtidshaabet; – og det er heldigvis denne historiske Kristendom, der interesserer den kristne Ungdom nu, saa den Slags Tanker vil faa en haardere Dyst med de unge Præster end med de halvgamle.

Nej, den mulige Forsoning skal ligge i et Overvejsesresultat, at vi kun har *en Fortvivlelsens Udvej* med et Lig, idet vi ikke formaar at frede mod Ødelæggelsens Magter. Ogsaa Begravelsen har noget opgivende ved sig, og vor Kirkegaards-Slendrian er endda bleven ondartet, vel dog fordi ogsaa Kristenheden har været smittet af gnostiske Tanker. Gaar da ogsaa Kristne over til Ligbrænding, kan det kun være som et radikalt Udtryk for vor haabløse *Magtesløshed* i Retning af at være med til at forberede det, som engang skal ske ved et Guds Under. Skal noget fremhæves ved en „Ildbegængelse“, saa kan det for Kristne ikke blive noget om en Menneske-

naturens Ophøjethed over „Støvet“. Vi kan kun fremhæve *Guds Magt* paa Trods af al den Ødelæggelse, som vi da selv gaar med til at fremskynde, – i Formening om, at Ødelæggelsen alligevel vil komme, med mindre Dagen for Kødets Opstandelse er nærmere, end vi aner.

Jeg kan tænke mig en saadan Tankegang i kristne Hjerner, men jeg anmoder om Forstaaelse for dem, der ikke holder af at forbinde egen Deltagelse i Ødelæggelsen med en Bekendelse af, hvad der trods alt tør ventes af den almægtige Gud.

Og Udtrykkene for den anden Religion maa man i al Fald forstaa, at vi Kristne ønsker at holde os paa klar Afstand fra. Dens Symboler er vi helst fri for.

*

*

*

Gravstedsanlæg.

Nr. 3. Familiegravsted, tilh. Hr. Direktør Oscar Møller; Aarhus Nordre Kirkegaard. Gravstedet er paa de tre Sider omsat med et Stengærde; foran er en Hæk med Laage. Det beskedne Monument er paa en god Maade indordnet i Arrangementet. (Se Billedet ovenfor).